

Høringsuttalelse: Overføring av vann fra Reppaelva til Tveitelva kraftverk

Viser til høringsbrev av 20.06.2016 vedrørende søknaden fra Tveitelva Kraftverk AS om overføring av Reppaelva i Kvinnherad kommune, NVE saksnummer 201502347. Norges Jeger- og Fiskerforbund-Hordaland (NJFF-Hordaland) fikk utsatt frist til 30.09.2016 på å sende inn merknader.

Søknad

Søker ønsker å overføre Reppaelva og lede vannet inn i eksisterende kraftverk i Tveitelva. Elvestrengen til Reppaelva er oppgitt til ca 1,5 km. Plasseringen av inntaket medfører at 2/3 av elvestrengen får fraført vannet. Inntaket er plassert slik at det øverste og mest visuelt tilgjengelige fossen ikke berøres.

Kraftverket i Tveitelva er overdimensjonert basert på eksisterende konsesjon, sagt med andre ord er kraftverket dimensjonert for å nyttiggjøre seg av Reppaelva uten modifikasjoner. En overføring er ventet å bidra med 3GWh uregulerbar kraft. Minstevannsføringen er satt til beregnet 5 persentil både sommer og vinter (34 og 6 l/s).

Negative konsekvenser av tiltaket

Konsekvenser for landskap vurderes til middels negativ, og det fremheves at rørtraseen har potensial til å øke negative konsekvenser på det totale landskapsbilde i Nordrepollen.

Rødlister: Totalt 8 rødlistearter er registrert. Karplanter (Ask og Alm). To fuglearter Fiskemåke og bergirisk. Samt fire lavarter, gul pærelav (NT), *Thelopsis rubella* (VU), *Biatoridium monasteriense* (NT) og *Arthona stellaris* (VU). Lavartene er påvist i nedre deler av Reppaelva og det oppgis at ingen av lavartene er direkte vanntilknyttet. Samlet konsekvens for biologisk mangfold vurderes til middels negativt.

NJFF-Hordaland merknader

Generelt friluftsliv

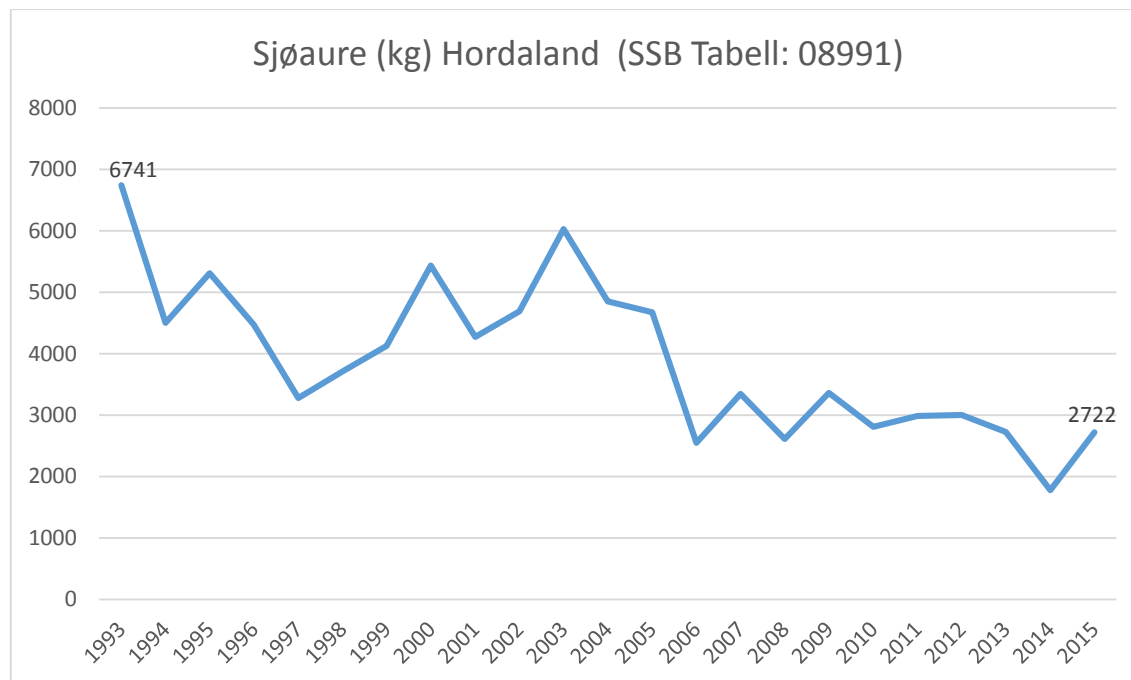
Vi deler Fylkesmannens betraktning av søknadens manglende beskrivelse av friluftslivet i området.

Kvinnherad kommune holder på å ferdigstille sin kartlegging av friluftsområder. Fylkeskoordinator Forum for natur og friluftsliv i Hordaland har kontaktet kommunen for å få informasjon om dette arbeidet, området som er kartlagt som friluftslivsområde inkluderer ikke Tveitaelva og Reppaelven. Jeger- og Fiskerforbundet påpeker at fiske også faller innunder betegnelsen friluftsliv. Grunnlaget for å bedrive denne delen av friluftslivet vil bli forringet ved en overføring av Reppaelva og er hovedargumentet i denne uttalen mot en utbygging. Vi viser også til NNI rapportens vurdering av konsekvenser av tiltaket for landskap og biologisk mangfold som begge vurderes som middels negative.

Anadrom fisk

Per tid er sjøaure bestanden nasjonalt nedadgående om vi ser på tabell 2 som viser fangstvekt (inkludert catch & release) i Hordaland over de siste 23 år. Elvene i Hardangerfjorden er historisk sett de viktigste sportfiskevassdragene i fylket. Vi har også tall fra Øyreselva som er et nabovassdrag til Reppaelva og som også har utløp i Nordrepollen. I tabell 3 ser vi en økning fra 2004 – 2010 for gytefisk, men absolutte tall er små og vi ser en nedgang igjen i de seneste fem år. I fjor ble kun 9 sjøaure talt i gytefisktelling i Øyreselva (Skoglund et al 2016).

Tabell 1: Fangst av Sjøaure i kg 1993-2015 Kilde SSB

Hordaland Jeger- og Fiskerforbund påpeker at forskning tyder på at nedgangen skyldes unormal lav sjøoverlevelse for utvandrende sjøauresmolt i hardangerregionen (Skår et al 2011). Situasjonsbeskrivelsen for sjøaurebestanden i Reppaelven gitt i tilleggsnotatet beskriver at elven har årlig reproduksjon av stasjonær aure, men kun sporadisk gyting av sjøaure. Som allerede omtalt er det beskjedne forekomster i region og mer spesifikt i nabovassdraget Øyreselva, men her må forvaltningen ha to tanker i hodet samtidig.

Anadrom strekning i elva er vurdert til 500 meter (Tilleggsundersøkelse , Hellen 2016). Utfra lengde på anadrom strekning og relativt høy vannføring er det grunn til å anta at vassdraget har et betydelig potensial til produksjon av sjøaure, men at miljøforholdene (lakselus) i fjorden må forbedres før potensiale kan oppnås.

Flere av naboelvene i området er allerede sterkt regulert, Øyreselva og Austrepollelva er eksempelvis redusert med henholdsvis gjennomsnittlig 84 og 87% etter reguleringer (Sandven med flere 2009).

Tabell 2: Gytefisk i Øyreselva (Tabell hentet fra Skår et al. 2011)

Tabell 22. Resultater fra gytefisktellningene i Øyreselva i perioden 2004-2010.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sjøaure	0,5 – 1 kg	8	8	10	23	11	6	25
	1 – 2 kg	9	6	5	10	9	10	18
	2 – 3 kg	9	5	7	3	7	3	5
	> 3 kg	0	4	3	2	4	0	0
	Sjøaure totalt	26	23	25	38	31	19	48
Villaks	Tert (>3 kg)	0	16	3	1	4	1	9
	Mellomlaks (3-7 kg)	4	10	4	3	10	0	8
	Storlaks (> 7 kg)	2	0	0	0	0	0	3
	Villaks totalt	6	26	7	4	14	1	20
Oppdrettslaks	Tert (>3 kg)	0	1	0	0	1	1	0
	Mellomlaks (3-7 kg)	1	12	2	4	5	1	4
	Storlaks (> 7 kg)	0	0	0	0	0	0	0
	Oppdrettslaks totalt	1	13	2	4	6	2	4

Når man jobber med utfordringene ved overlevelse i sjø hvor luseproblematikken er sentral, må vi ha fokus på at ikke vassdragene blir utbygd slik at manglende gyte- og oppvekstområder blir det neste problemet dersom man klarer å forbedre vilkårene for sjøoverlevelse og dermed øke bestanden av gytefisk.

Sammenhengende inngrepsfrie områder fra fjord til fjell og samlet belastning

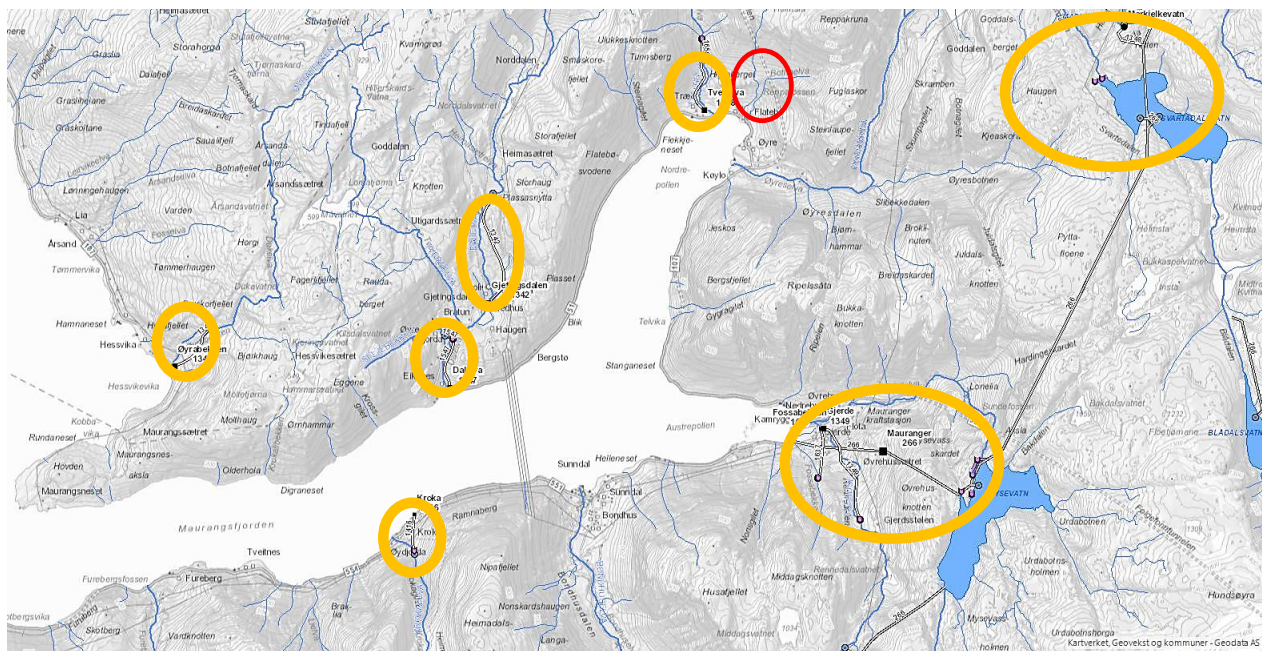
Som Fylkesmannen påpeker er området omtalt i Fylkesdelplan for småkraft. Området vurderes til å ha stor verdi for sårbart høyfjell, fjordlandskap, inngrepsfrie naturområder, friluftsliv og reiseliv.

Kvinnherad kommune har hatt betydelig utbygginger i senere år og av til sammen 27 omsøkte småkrafttiltak er kun 2 avslått (tabell 3).

Tabell 3: Oversikt over ferdigbehandlede småkraftsaker i Kvinnherad (kilde NVE)

Antall søknader	ÅR												Totalsum
	1999	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2014	2015	2016	
Kvinnherad	2	1	4	2	3	4	3	2	1	2	2	1	27
Avslått søknad							1			1			2
Gjeldende konsesjon	1	1	3	1	2	2		2		1	2		15
Vedtatt konsesjonsfritt	1		1	1	1	1	2		1			1	9
Vedtatt konsesjonspliktig						1							1
Totalsum	2	1	4	2	3	4	3	2	1	2	2	1	27

I denne sammenheng gjelder ikke prinsipp om likebehandling. Prinsippet om samlet belastning som er nedfelt i § 10 i naturmangfoldloven slår derimot fast at konsekvenser av tiltak må vurderes sett i lys av eksisterende inngrep.

Figur 1 : Kart over Maurangerfjorden med eksisterende vannkraftinngrep (Kilde NVE atlas) Utbygd ● Omsøkt prosjekt ●

Konklusjon

NJFF-Hordaland anser at, i lys av eksisterende utbygginger på lokalt nivå Øyres elva og Tveitaelva, i Maurangerfjorden og regionen (figur 1 og tabell 3), at en overføring av Reppaelva ikke kan tilrådes sett ut i fra samlet belastning. Vi trekker da spesielt frem samlet belastning for sjøaure. Sammen med konsekvensene for biologisk mangfold og landskap som trekkes frem som middels negative i NNI rapporten vurdert opp mot den svært moderate tilleggproduksjonen av uregulerbar kraft en utbygging vil gi, anser vi at kriterier for konsesjon gitt i vannressurslovens § 25 ikke er overholdt:

«Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet.

Når et tiltak er av varig karakter eller av andre grunner kan få mer langsiktige virkninger, skal kravet i første ledd være oppfylt på lengre sikt.»

Med vennlig hilsen

Alv Arne Lyse
NJFF Hordaland

Saksbehandler
Ørjan Sælensminde
FNF koordinator Hordaland

ELEKTRONISK KOPI TIL:

Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Kvinnherad Kommune

Referanser

Sandven, O. R.; Gabrielsen S-E, Barlaup, B.T., Lehmann , G.B, Wiers, T., Skoglund, H. og Halvøresen , G. A. 2009 «Statusrapport for langsiktige undersøkelser av laksefisk i sekld regulerte vassdrag i Hardanger 2007-2008. LFI-rapport nr. 166

Skoglund H., et al. 2016 «Gytedefisketelling og uttak av rømt oppdrettslaks i elver på Vestlandet høsten 2015», LFI rapport nr. 266

https://uni.no/media/manual_upload/LFI_266.pdf

Skår, B., Gabrielsen, S-E., Barlaup, B.T., Lehmann, G.B., Wiers, T. og Skoglund H. 2011 «Årsrapport for langsiktige undersøkelser av laksefiskei seks regulerte vassdrag i Hardanger» LFI- rapport 182

https://uni.no/media/manual_upload/LFI_182.pdf